

Prezentul etern al muzicii corale românești: maestrul Marin Constantin

și Corul Național de Cameră Madrigal

„Există oameni în care pășești ca într-o catedrală: înalt, veșnic, irepetabil. O prioritate tainică te cheamă să-i străbați fără calcule, uitând de ce-ai venit și de când stai...”: așa îmi începeam acum un deceniu versurile despre Maestrul Marin Constantin, aflându-mă sub tainica oblăduire a geniului cu care își conducea «Madrigalul». Dar iată că timpul vremelniceii sale s-a sfârșit și s-a convertit în cel al veșniciei: Maestrul Marin Constantin și-a săvârșit plecarea spre cer în prima zi a acestui an.

Maestrul Marin Constantin a plecat să dirijeze corul de îngeri, pentru că idealul său sonor era îngeresc: el căuta o sonoritate perfectă și din acest dor de desăvârșire s-a născut Corul „Madrigal”. Vorbea adesea depre visul său madrigalesc ca despre „singurul său vis”: *„sunt om al unui singur vis: să înființez o formație corală, cu coriști selecționați de mine, cu care să creez o sonoritate corală anume, cu un repertoriu fundamentat pe preclasicismul universal și să dispun de libertatea de a-l prezenta publicului iubitor de muzică. Găsesc, de asemenea, în lucrările bizantine sau de sorginte populară națională și mai ales în producția noastră contemporană, un imens potențial de frumusețe sacră și laică”*.

Și-a împlinit acest unic vis, corul său, în care le-a implicat profund și pe soția sa și pe mama care, rămasă văduvă la numai 24 de ani, își alina durerea ducându-și copiii să cânte la corul satului. Și, cu adevărat, sonoritatea „Madrigalului” a fost și rămâne unică, datorită aceluia tip de voce fără vibrato, alb – dar atât de expresiv, desfășurat în nuanțe reduse, care redă perfecțiunea, puritatea și transparența lumii paradisiace. Iar repertoriul a fost construit de maestrul Marin Constantin așa cum l-a visat, propunând publicului un corp de sute de lucrări aparținând unor domenii paradoxal reunite în cadrul aceleiași formații: Renașterea vocală stă alături de marele repertoriu bizantin al Ortodoxiei, dar și de lucrările excentrice contemporane ale țării, iar repertoriul cameral este alăturat celui vocal-simfonic (de la Palestrina și Monteverdi, la Stravinski).

Așa cum s-a petrecut întotdeauna în cariera „Marigalului”, maestrul Marin Constantin a știut să nu își exileze minunatul instrument coral în universul elitelor – cărui îi aparținea de drept „Madrigalul”: a știut să fie și cel despre care marele dirijor Stokowski avea să spună că este „întruchiparea desăvârșirii sonore”, a cântat și regilor, și academicienilor, dar și oamenilor simpli, care iubesc muzica în felul lor unic. Nu sunt singulare

momentele în care „Madrigalul” și-a oprit șirul turneelor ca să onoreze coruri sătești centenare (cum a fost corul din satul Ceaușa, vechi de 135 de ani), dar și formații ale unor întreprinderi, pentru care „Madrigalul” a fost un exemplu viu, real al performanței.

Întrebat despre Madrigal și despre viitorul lui, a spus că îl vede așa cum încă îl visează: puterea idealului este din nou cea care iese în evidență în construirea performanței „Madrigalului”. Spunea că niciun om nu ar trebui să fie singur la moarte, ci să împărtășească același bucurii: așa a fost, căci maestrul Marin Constantin a murit așa cum a trăit, după ce a ascultat minunatul concert de Anul Nou oferit de Filarmonica vieneză. De la debutul său la Brașov, din anul 1963, timpul numărase aproape 50 de ani în care același dirijor – venit în anii adolescenței într-un București bombardat, în timpul războiului – își realizase visul. Și

astfel au trecut anii, în care s-au realizat peste 50 de discuri, turnee pe toate continentele pământului, interpretarea muzicii corale din ultimii 600 de ani în peste 4000 de concerte în care spiritul madrigalesc a străbătut lumea în căutarea desăvârșirii.

La ceremonia de rămas-bun desfășurată în rotonda Ateneului Român, am fost martora ultimei cântări a „Madrigalului” – devenit corul cu dirijorul în ceruri: cu lacrimi în glas, i-am auzit pentru prima dată pe madrigaliști intonând atât de trist *Floricea* mult preferată de Maestru... Prin muzica lor murmurată, suspinată spuneau că veșnicia există, că ea e doar o problemă de credință, că moartea e doar o trecere spre prezentul etern al marilor valori.

Corul „Astra”, condus de prof. dr. Ioan Oarcea a omagiat la Brașov personalitatea maestrului Marin Constantin printr-un program susținut la Biserica Greco-Catolică „Sf. Petru”, un

program coral care a traversat istoria muzicii de la arta renascentistă spaniolă a lui Da Vittoria și până la lucrările lui Rachmaninov, Faure sau ale ilustrului compozitor brașovean Dan Pavelescu. „Cu toții am fost atinși de geniul lui Marin Constantin” – aceasta a fost mărturisirea plină de recunoștință a dirijorului Ioan Oarcea, cel care a dedicat acest moment coral amintirii marelui maestru care a ales Brașovul ca loc de debut al „Madrigalului” său.

Marin Constantin nu a fost doar muzician: iubea confluența artelor, iubea contopirea muzicii în versul poetic sau ecoul imaginii transfigurate în sunet. Iubea excelența, căci acolo se simțea... Acasă. Nici nu știu cât de greu a suportat viața în această lume în care nu avem acces deplin la desăvârșire, care se desfășoară ca o lungă așteptare a ceea ce va să vină... Poezia sa *Rugăciune* (din anul 1945) stă mărturie pentru dragostea sa de

Dumnezeu, pentru felul în care știa să-și materializeze credința:

*„Părinte puternic,
De vieți vistiernic,
Mă rog Ție cucernic
Și-n cuget curat:
Îndreaptă privirea,
Trimite iubirea
Și-oblăduie firea
Pierdută-n păcat”.*

Corul „Astra” – dirijor: Ioan Oarcea

